

Tại Sao ông John McCain Thất Cử?

David Grann, một biên tập viên trẻ của tờ The New Yorker số ra ngày 17 tháng 11 năm 2008 đã viết một bài tựa đề “The Fall” đưa ra những nguyên nhân, theo ông, đã làm cho ông John McCain thất bại trong cuộc tranh cử tổng thống vừa qua. Bài dưới đây tóm lược những luận cứ đưa ra trong bài báo đó.

Để cố gắng đoạt được ghế tổng thống, ông John McCain của Đảng Cộng Hòa đã đi theo phe cực hữu, nghe những người cố vấn của phe này xúi ông dùng những thủ đoạn xấu xa để tấn công đối thủ của ông là ông Obama, gây sự căm phẫn của giới truyền thông và của những nhà tranh đấu chính trị, đưa đến việc họ không ủng hộ ông nữa. Thiếu sự hợp tác của hai giới này, tiếng tăm của ông Mc Cain mất dần và cử tri đoàn đáng lẽ bầu cho ông đã chuyển sang bầu cho đối thủ của ông, tạo nên một sự thất bại nhục nhã cho phe Cộng Hòa. Diễn tiến của sự biến chuyển và những nguyên nhân gây nên sự biến chuyển này được trình bày lại như sau:

1. Vận động tranh cử tiêu cực

Hôm mùng 6 tháng Mười, trong buổi nói chuyện với cử tri tại Albuquerque, ông McCain đã bắt đầu cho thấy rõ sự bất mãn của ông về những kết quả thăm dò dư luận ngày càng xuống thấp của phe ông. Khi nói với đám đông, giọng ông đã trở nên hằn học khác thường, không còn lạc quan như lúc trước. Ông đưa tay chỉ chỗ, nói lớn tiếng rằng ông Obama là một cái bóng chập chờn, không ai có thể biết chắc ông ta là người ra sao. Ông tố cáo ông Obama mới đây đã trả lại \$33,000 tiền vận động tài chánh cho đám người Palestine trước đó đã tặng. Và hướng về đám đông ông hỏi: “Con người thật của Obama đâu?” Và những người trong phe ông đã liền mở ra một chiến dịch, khi công khai khi lén lút, tuyên truyền rằng ông Obama có liên hệ với William Ayers, tay đứng ra thành lập phong trào (khủng bố) Weather Underground, và ám chỉ rằng ông Obama đã liên kết với bọn “khủng bố.” Cùng một lúc, phe ông McCain phát truyền đơn có hình Ayers với giòng chữ “Một tên khủng bố, một kẻ cấp tiến, bạn của Obama” và phát động đợt gọi điện thoại đến cử tri với những lời thù hằn sẵn nhắm gây hận thù chia rẽ. Trong khi đó bà Sarah Palin đứng lên tố cáo rằng ông Obama “bắt bớ với những tên khủng bố” và nhóm người của ông McCain tố rằng ông Obama có tinh thần “chống Mỹ”, rằng ông là một “con người ngoài phố” đã từng “chích choác”, và làm bạn với những kẻ đã đặt bom phá tòa nhà lầu năm góc. Đến nỗi bà Michelle Obama phải kêu lên: “Tại sao họ lại xúi dục dân chúng thù ghét chúng tôi?” Trong một cuộc tranh luận bầu cử, chính ông McCain đã đòi ông Obama thú nhận rằng ông này đã dính dấp với bọn khủng bố.

Những buổi họp mặt với cử tri của ông McCain và bà Sarah Palin ngày càng xô xục căm hờn và một số cử tri ủng hộ ông đã la to “Đồ Phản Bội!”, “Xịt nó đi!”, “Chém đầu nó đi!” “tên Ả Rập!” Khi đó chính ông McCain cũng đã phải kinh ngạc về cái kết quả mà lối tuyên truyền của phe ông đã tạo được. Ray LaHood, một dân biểu Công Hòa đã lên án lối nói khích động của ông McCain và thốt lên: “Tôi đã biết trước con người John McCain là thế đấy!” Không riêng gì phe ông Obama lên tiếng phản đối mà cả những người trước kia kính trọng ông McCain cũng phải lên tiếng chỉ trích. Thống đốc Michigan, ông William G. Milliken, người ủng hộ ông McCain trước đó, đã buồn rầu nói: “Ông McCain cứ đặt câu hỏi “Con người thật của ông Obama là thế nào?” nhưng chính tôi thì lại tự đặt câu hỏi “Con người thật của ông McCain là thế nào?” Frank Schaeffer, con trai của nhà truyền đạo nổi tiếng Francis Schaeffer, người đã ủng hộ ông McCain từ kỳ bầu cử năm 2000, đã bất bình khi thấy ông McCain cứ tiếp tục đặt nghi vấn về lòng yêu nước của ông Obama và ám chỉ rằng ông Obama “không phải là người của chúng ta”. Ông tố cáo ông McCain là “đã thúc đẩy thù hận, xúi dục dân bạo động, tạo ra bất công, và làm tổn thương đến an ninh chung.” Ngay cả ông Colin Powell và ông John Lewis, nhà tranh đấu cho dân quyền và là dân biểu của tiểu bang Georgia, hai người mà ông John McCain đã ngưỡng mộ, cũng đã ngưng ủng hộ ông hay lên tiếng chỉ trích ông. Và ngay trong nhóm những cộng tác viên cũ của ông McCain cũng đã có nhiều người tỏ ra ngạc nhiên và giận dữ về sự chuyển biến của ông này, một người vốn trọng danh dự và chê trách những hành vi chính trị bẩn thỉu.

2. Con người ông McCain

Trước đây người ta thích ông John McCain vì nghĩ ông là một con người trọng danh dự hơn những chính trị gia khác. Con người John McCain “xưa kia” là con người đã ra ứng cử chống lại ông Bush và đã từng bị phe Bush chơi những đòn bẫy để phải cực lực lên án những đòn đê tiện đó. Ngày đó, phe Bush đã phân phát những truyền đơn rêu rao rằng ông McCain đã sinh ra một đứa con đen - chỉ vì thấy ông có một đứa con nuôi người Bangladesh - và nhằm vận động tranh cử, họ đã gọi điện thoại cho cử tri rêu rao rằng vợ ông McCain, bà Cindy, mắc nghiện thuốc trị đau nhức. Đồng thời một nhóm cựu quân nhân trước kia tham chiến ở Việt Nam đã ám chỉ rằng ông McCain đã phản bội Hoa Kỳ khi phục vụ tại Việt Nam. Khi đó ông McCain đã không trả đũa mà trái lại ông cho ngưng những chương trình vận động chống trả lại những xuyên tạc của đối thủ và tuyên bố với những cử tri của ông như sau: “Nếu chúng ta không thắng, các bạn ạ, ít ra chúng ta biết rằng chúng ta đã đi theo đúng con đường của danh dự”. Và sau khi ông Bush đã thắng, ông McCain đã nói trong bài diễn văn nhận thua của ông: “Tôi không muốn đi con đường thấp hèn để tới địa vị cao quý nhất trong đất nước này, tôi muốn trở thành tổng thống bằng phương thức tốt đẹp nhất chứ không bằng phương thức tệ hại nhất..... tôi xin hứa với nhân dân Hoa Kỳ tôi sẽ tôn trọng danh dự đất nước cho đến khi chết và không bao giờ làm một điều nhục nhã, không bao giờ, không bao giờ, không bao giờ!”

Ông John McCain đã là một nhà lập pháp được mọi người kính trọng vì mặc dù ông đứng về phe bảo thủ nhưng ông được sự ủng hộ của những nhà lập pháp Cộng Hòa trung dung, độc lập, và cả bên phe Dân Chủ. Là một anh hùng chiến trận nhưng ông không bao giờ bài bác lòng yêu nước của kẻ khác, như trong vụ David Iofshin, một sinh viên cấp tiến đã lên tiếng ủng hộ Hà Nội khi còn chiến tranh rồi sau đó hối cải và được ông bệnh vực trước thượng viện. Tương tự năm 1994, ông đã quên đi kinh nghiệm tù đầy của ông để đứng ra ủng hộ ông Clinton - một người đã bị kết án là trốn quân dịch - trong nỗ lực bình thường hóa ngoại giao với Hà Nội, để rồi được ông Clinton sau đó gọi là một “vĩ nhân”.

Ông McCain đã coi hoạt động chính trị như là một nhiệm vụ tinh thần và sự ngay thẳng của ông đã làm cho giới truyền thông báo chí yêu thích ông. Năm 1997, David Nylan, một nhà báo chuyên viết cột phê bình trên tờ Boston Globe, đã viết: “Đối với nhiều người thì Thượng Viện gồm 99 thằng vô dụng và anh chàng này.” Sinh ra trong một gia đình lính tráng - cả bố lẫn ông nội đã là đô đốc hải quân Hoa Kỳ - ông McCain ít bị những tư tưởng lối cuốn bằng bị khái niệm mã thượng về danh dự. Khi bị tra tấn bởi cộng sản Hà Nội, ông McCain đã buộc phải viết một bài thú nhận những sự việc không có thật và sau đó syút tử chỉ vì ông ta nghĩ rằng ông đã phản bội lại danh dự của đất nước, gia đình, và của chính ông. Trong suốt cuộc đời chính trị, ông McCain đã luôn luôn nhận thức rõ sự giằng co trong lòng giữa tham vọng và những qui tắc luân lý.

3. Tại sao ông McCain thay đổi đường lối vận động

Sau cuộc bầu cử năm 2000, ông McCain lại càng tách xa đảng của ông, tiến gần đến khuynh hướng trung dung của chính trường và đến năm 2004 thì ông càng bị những đảng viên trung kiên phe bảo thủ ghét bỏ. Cùng một lúc, những người thân cận với ông McCain có nhận thức rằng ông sẽ là một ứng cử viên Cộng Hòa dẫn đầu trong cuộc bầu cử năm 2008.

Nhưng sau khi Kerry thắng cuộc bầu sơ bộ, Karl Rove, chiến lược gia chính của ông Bush, đến gặp ông McCain để xin giúp vận động tranh cử cho ông này. Vì muốn có được sự ủng hộ của giới bảo thủ nên ông McCain nhận lời. Như thế do quyền lợi cá nhân, hai kẻ thù trước kia nay lại hợp tác với nhau. Từ đó những cố vấn chiến lược của ông McCain thấy rằng ông cần trở lại với cánh hữu nếu muốn thắng cử sau này vì không thể thiếu sự ủng hộ của đảng mà được đề cử. Mà đây lại là điều khó thực hiện vì người ta biết ông McCain rất nguyên tắc.

Thế rồi, ông McCain vận động “không biết mệt mỏi” cho ông Bush và sau khi ông này thắng cử, ông ngày càng tiến sát lại gần ông Bush hơn. Ông cũng tìm sự ủng hộ của phe tôn giáo bảo thủ cầm đầu bởi ông Jerry Falwell mà nhiều người coi là quá khích. Rõ ràng là ông đã chuyển hướng đi. Đồng thời ông tiếp nhận thêm những tay hoạt đầu của ông Bush như Terry Nelson, Steve Schmidt, và Mark McKinnon. Thế rồi trong giai đoạn đầu của cuộc vận động bầu cử sơ bộ 2008, nội bộ phe ông McCain lục đục tranh cãi nhau, và sau vụ kẹt về tài chính, ông McCain đã cho một số nhân viên thân tín của ông nghỉ mà giữ lại những chiến lược gia và cố vấn xưa của ông Bush là những kẻ không hề biết gì về chủ trương, lập

trường của ông, như Schmidt và Tucker, hai con người nổi tiếng là quỷ quyệt. Bọn này bảo ông rằng muốn thắng cử phải đi theo con đường cực hữu và ông đã nghe theo. Từ đó, để đạt được mục tiêu, phe ông bắt đầu theo chính sách chia rẽ và gây hòa mù đối với ông Obama. Đồng thời chúng cô lập giới truyền thông nhà báo, không cho họ tiếp xúc thoải mái với ông McCain như xưa kia. Chúng công kích dữ dội “bọn truyền thông có tư tưởng phóng khoáng” (liberal media) làm cho những chuyên gia chính trị phải ghê tởm. Thế mà trước kia, ông McCain vẫn tuyên bố truyền thông báo chí là cơ sở hỗ trợ của ông, thế mới lạ. Sau đó ông McCain lại còn gắn bó với cả bọn cố vấn kinh tế bảo thủ như Phil Gramm, and Jack Kemp và cổ vũ cho đường lối kinh tế chính trị của ông Bush.

Ông McCain càng nhượng bộ phe bảo thủ, ông càng bị buộc phải chơi xấu đối thủ của ông là ông Obama và gần đến ngày 4 tháng 11 lời kêu gọi đoàn kết của ông không còn được ai nghe nữa. Tính cương trực tôn trọng lẽ phải, tôn trọng danh dự của ông trước đó lồi cuồn cử tri, nay không còn nữa. Tệ hơn là việc ông muốn chọn bạn ông là ông Joe Lieberman đứng phó mà đảng không đồng ý và ông cũng phải chịu.

Hai ngày trước ngày bầu cử, tại thành phố Peterborough, New Hampshire, ông McCain mở đầu lời kêu gọi cử tri bằng câu nói ông vẫn thường dùng “Các bạn trong đảng Cộng Hòa, cử tri độc lập, trong đảng Dân Chủ, cử tri tự do, cử tri ăn chay” (“Republicans, independents, Democrats, libertarians, and vegetarians”). Thế nhưng đám đông từng trung thành với ông trước đây đã bỏ ông từ khuya rồi. Còn lại là những kẻ đến đây để nhìn mặt bà Sara Palin mà thôi. Khi ông McCain có bà Sarah Palin bên cạnh thì đám đông bu tới hoan hô bà àm ỉ, còn khi ông xuất hiện một mình thì chỉ có một nhóm người tới nghe. Trong buổi vận động riêng rẽ tại Tampa Florida trước ngày bầu cử, chỉ có 500 người đến nghe ông McCain trong khi tại Jefferson City, Missouri có 17,000 người đến đón tiếp bà Sara Palin. Bob Kerrey, một người bạn của ông McCain thốt lên như sau: “như cái cây ăn thịt người trong vở nhạc kịch ‘Little Shop of Horrors,’ (Cửa tiệm bán hoa nhỏ chứa kinh hoàng), bà ta đang xơi tái ông ta một cách ngon lành”

4. Hậu quả tại hại

Mặc dù nỗ lực đi theo phe hữu, cái cơ sở bảo thủ đã chẳng bao giờ chấp nhận ông McCain. Grover Norquist, người tranh đấu cho quyền lợi của nhóm bảo thủ, đã tuyên bố rằng liên hệ giữa ông McCain và phe bảo thủ đã chỉ là một “cuộc kết hôn không ái tình.” Ngày 4 tháng 11 càng đến gần thì ông McCain càng tỏ vẻ bức tức và dễ nổi nóng. Sự sụp đổ của ông như thế là một câu chuyện hoang đường. Đó là câu chuyện của một “vĩ nhân” đã hy sinh mất hết cho cái mà ông xưa kia gọi là “bệnh có tham vọng lên làm tổng thống.” Trong thời gian gần đến ngày bầu cử, các báo chí truyền thông và một số những người đã ủng hộ ông McCain trước đó đã có nhận thức rằng hình ảnh con người ông McCain xưa kia chẳng qua cũng chỉ là một sự bịp bợm do bọn cố vấn của ông và bọn nhà báo nịnh bợ tạo ra mà thôi.

Hiện nay nhiều người đang tự hỏi làm sao ông có thể đương đầu không chỉ với thất bại chua cay mà cả với quan niệm cho rằng ông đã phản bội những lý tưởng của chính ông. Nhưng nhiều người khác lại vẫn tin rằng ông sẽ trở về thượng viện và trở thành một nhân vật chính trong cơ chế này vì ông sẽ là người thành lập nhóm đứng giữa, một nhóm mà cho đến bây giờ người ta vẫn chưa biết sẽ gồm những thành phần nào. Bob Kerrey cho rằng những gì cay đắng trong cuộc bầu cử vừa qua rồi cũng sẽ trôi qua đi và ông McCain cũng sẽ lại phục vụ đất nước đúng theo nhân cách của ông.

Kết Luận:

Ai làm chính trị cũng phải mưu mô, thủ đoạn, ít ra là trong giai đoạn nào đó. Chúng tôi - người viết bài tóm lược này - cho rằng nhà báo David Grann, tác giả bài The Fall, đã có công nghiên cứu, sưu tập dữ kiện và phân tích để viết lên bài này giúp chúng ta nhận định thêm một khía cạnh của vấn đề phức tạp “Tại sao Ông McCain Thất Cử?” nhưng ông cũng đã chỉ suy nghĩ theo cá nhân khi ông đổ hết tội lên đầu ông McCain, nhất là sau khi ông này đã thất cử. Rất tiếc ông Grann đã không phân tích những dữ kiện và tiên đoán sự thất cử của ông McCain từ trước.

*Hương Dương
Ngày 17 Tháng 11 năm 2008*